

Neveselé přemítání kantora z lesárny

Když jsem si v polovině osmdesátých let usmyslel, že chci chodit na lesnickou školu, šlo o nikým neovlivňovanou volbu založenou jen na ryzím citu dítěte, které se rádo toulalo přírodou. Tehdejší okresní kvóty pro výběrové školy pravda nedávaly přílišnou naději na úspěch, přesto mi nikdo rozhodnutí zásadně nerozmlouval. Důvod k tomu nebyl hlavně proto, že zaměstnání v lese, ať manuální nebo práci hajného či polesného vnímala tehdejší společnost, a to nejen na venkově, jako „dobrou práci“ se vším všudy.

Snad ještě dozníval obraz časů, kdy se pan farář s učitelem a hajným těšili na vsi značné autoritě, ale určitě si nejbližší rovněž velmi pragmaticky vyhodnotili, že je to řemeslo, které mne sice nedovede k závratím hmotného bohatství, avšak umožní spojení přirozených zájmů s prací za podmínek garantujících solidní živobytí bez výstřelků, ale i existenčních nejistot.

A tak jsem šel za svým. V roce lámání režimů jsem zasedl do lavic trutnovské lesárny a po maturitě pokračoval studiem Lesního inženýrství v Praze. A práce v lesním hospodářství měla pořád dobrý zvuk a byl o ni zájem ...

Zatímco jsem sedal v posluchárnách, ve světě českých lesníků došlo k velkému třesku. V dobové atmosféře revolučního kvasu a příklonu k novému společenskoekonomickému modelu nedokázal (nechtěl, ...) prakticky nikdo ze zákonodárců dohlédnout, co jednou přinese tato tzv. transformace lesního hospodářství, zjednodušeně většinové oddělení správy lesů od provádění vlastních výrobních činností – kontinuita péče o lesy v majetku státu byla po stovkách let postavena na hlavu a je jen jedním z paradoxů našich devadesátek, že autorům transformace mohl sotva kdo upřít lesnickou erudici. Zkrátka, každá doba má své příležitosti, své vítěze a poražené a také témata, o nichž byt jen nahlas pochybovat vyžaduje osobní odvahu vydat se proti proudu.

Coby vysokoškolák jsem se posléze začal orientovat směrem ke kariéře pedagoga a pomýšlel na návrat do Trutnova, takříkajíc na druhou stranu barikády, za katedru. Devadesátá léta, časy kdy bylo „možné cokoliv“ končila, práce v lese sice pořád stála za to, ovšem ve tváři mého, kdysi tak respektovaného, mezi lidmi obecně oblíbeného oboru se objevovaly nové a nové šrámy, což trvalo další více než decénium – kauzy Forestfondů, [Foresbanky](#), podezření na tunelování, výměny generálních ředitelů jak na běžícím páse, žaloby, arbitráže, krachy zdánlivě neohrožitelných firem, krize kolem smluv na práce v lesích ...

Nakonec to nebyla trutnovská SLŠ, ale tehdejší lesnické učiliště ve Svobodě nad Úpou, které se stalo mým profesním osudem. Je jím, nyní jako součást České lesnické akademie, dosud. Vyučoval jsem jak v učebním, tak studijním oboru a od loňska jsem vedoucím střediska ČLA ve Svobodě, prací se nejen živým, ale i žijí. Těším se, jak zítra s kolegy zase přivítáme nové učně. Za tři roky nás snad v některých případech opustí coby nové posily v lesnictví.

Ano, slova „snad v některých případech“ používám záměrně, jelikož nelze přehlížet setrvalé upadající zájem o naši vzdělávací nabídku a nedostatek zejména kvalifikovaných lesních dělníků citelně doléhající na většinu aktérů v LH. Příčina je, jak jinak, z tohoto světa, tkví v mnohočetné pošramocené tváři celého lesnického odvětví, jejíž součástí je v první řadě bídné odměňování fyzicky náročné, i přes technologický pokrok stále rizikové práce při péči o lesy.

Jako by nestačilo, že lesnická profese v mnoha očích snad ani nezapadá do současného světa e-commerce a zjevného odcizení rostoucího počtu lidí přírodě, ještě si ji sami vědomě devastujeme. Můžeme se pak divit zbytkům „lidských zdrojů“ (to slovo se rádo druží se pojmy efektivita, ziskovost, ...), že se v jakž takž svobodném tržním prostředí přesouvají v duchu ekonomických postulátů tam, kde maximalizují svůj užitek? Jistě nikoliv, můžeme jen litovat ... a věřit, že jsme už dosáhli absolutního dna atraktivity pro současné i potenciální zaměstnance a možná i jakéhosi bodu zlomu k lepšímu.

I toto je výsledek transformace českého lesnictví, tedy zhmotnění řady lidských rozhodnutí a proto zároveň i věc řešitelná. Sice obtížně a dlouhodobě, ale je to v naší moci ...

